

Josep Molas, director de Can Fàbregas

Xavier Pérez Gómez*

Resum

Biografia de Josep Molas, director de l'empresa Sederes Fàbregas de Mollet durant prop de 40 anys, de 1929 a 1967. Va néixer a Barcelona el 1897 i va estudiar direcció d'empreses tèxtils a l'Escola Industrial de Barcelona. Va arribar a Mollet el 1929, va viure a Sant Fost de Campsentelles, on va ser alcalde de 1942 a 1952. A Mollet del Vallès va ser cap local del Movimiento de 1940 a 1949. En aquesta ciutat va ser també molt conegut per la seva activitat cívica i cultural a entitats com El Casal, l'Hospital de Mollet o una Escola de Formació Professional de la qual va ser professor i director. També fou corresponsal del setmanari *Vallès de Granollers*, a la capital del Baix Vallès entre 1944 i 1976. Va morir a l'Hospital de Mollet el gener de 1991.

Paraules clau: Josep Molas Rupelo, Fàbregas, textil, Vallès, Movimiento, Mollet del Vallès

Dades personals

Josep Molas Rupelo va néixer a Barcelona el 24 de maig de 1897, fill de Josep Molas Ballester (1860-1939) i de Juana Rupelo Villandiego (+1942),

Figura 1. Josep Molas i Maria Rexach, fotos del passaport, 1933

originària de Burgos. Van ser tres germans: Teresa, que va morir força jove (el 1927), i Eduard. De la seva infància i joventut ben poca cosa sabem, només que va obtenir el títol de director d'indústries tèxtils a l'Escola Industrial de Barcelona¹. Intuïm que Molas pertanyia a una família burgesa acomodada, ja que el seu pare era un home de negocis amb certa solvència econòmica². El servei militar el va fer a Barcelona ma-

* Director de l'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental. acvallesoriental.cultura@gencat.cat

¹ ACVO (Arxiu Comarcal del Vallès Oriental, Granollers), fons Josep Molas, sig. 25.2: datos generales de J. Molas, 22 d'abril de 1964.

² Diversos documents comptables i bancaris existents al seu fons o arxiu personal indiquen que el seu pare tenia una posició econòmica força folgada.

teix al 8è Regiment d'Artilleria Ligera en dos períodes els anys 1919 i 1920. Era soldat de quota³, que vol dir que si pagaves 2000 pessetes i anaves prèviament a una Escola d'Instrucció Militar, només havies de fer una mili de cinc mesos i podies triar la destinació.

Un cop acabats els estudis i el servei militar, inicià el prometatge amb Maria Rexach Vallès⁴, amb la qual es va casar el novembre de 1924; van fixar residència a Barcelona. La seva dona, nascuda el 1902, era una noia que suposem també de família acomodada, ja que va tenir estudis universitaris, cosa no gens comuna en aquella època. En concret es va diplomiar en Biblioteconomia per l'Escola Superior de Bibliotecàries de la Mancomunitat de Catalunya, i va tenir de professors a Pompeu Fabra, Carles Riba, Rafael Campalans i Jordi Rubió, entre d'altres⁵. A partir d'aleshores, i durant més de 60 anys, Maria Rexach es convertiria en una companya fidel i discreta, sempre a l'ombra del seu marit. Segons algunes informacions⁶, de soltera va dirigir una revista de moda femenina, però és un fet del qual no tenim cap més dada.

El gener de 1930 el matrimoni Molas-Rexach va passar a residir a Sant Fost, ja que feia pocs mesos que ell havia començat a treballar com a directiu de Can Fàbregas de Mollet. Llogaren a Modest Solsona, amo de Galetes Solsona, una torre que aquest tenia a l'av. Monturiol de Sant Fost⁷, zona on hi havia diversos xalets de famílies

d'estiuejants de Barcelona. Hi van anar a viure el gener de 1930 i residiran en aquesta torre prop de 60 anys, excepte el període de la Guerra Civil, que van traslladar-se a una casa de Martorelles.

Vida laboral

Només acabar els estudis a l'Escola Industrial, Josep Molas va començar a treballar en el món del tèxtil, tal com prova que entre els anys 1921 i 1923 va fer viatges per Espanya (València, Madrid, Sevilla, Màlaga, Granada...) per gestionar la venda de teixits diversos, sembla que en nom de l'empresari tèxtil barceloní Luis Escayola⁸. El març de 1924, quan encara era un jove de 26 anys, va constituir amb uns altres cinc socis una empresa tèxtil, la *Sociedad Anónima Amigó*, que tenia una fàbrica situada a Castellgalí (Sant Vicenç de Castellet), de la qual Molas fou director, a més de copropietari. Els documents de l'empresa portaven una capçalera que deia: "J. MOLAS RUPELO. Fabricante de tejidos de algodón. San Vicente de Castellet (Barcelona)". Aquesta fàbrica, anomenada San Jaime, ja funcionava com a mínim des del 1923, i Molas la dirigia personalment.

Però l'agost de 1926 va decidir tancar-la segons explica ell mateix: "Hace una semana he despedido a todo el personal de mi fábrica, pues he dedicado liquidar el negocio, en vista de las dificultades extraordinarias porque se está atravesando. Como consecuencia de ello

³ Archivo General Militar de Guadalajara, expediente de José Molas Rupelo: quinta de 1918; soldat comprès en l'article 268 de la Llei de Reclutament de 1912 (DO Ministerio de la Guerra, 20/1/1912); incorporat a files el 7-2-1919; el 13 de juny finalitzà el primer període de servei; l'agost de 1920 complí el mes que li quedava. Abans d'incorporar-se, assistí a classes d'instrucció a l'Escola Militar de Barcelona. La mili normal durava tres anys. Si pagaves 1.000 pessetes feies 10 mesos de servei.

⁴ En el passaport de 1933 posa que Maria Reixach va néixer el 16-5-1901; en canvi en el DNI del 1970 diu que va ser el 1902. Oficialment consta que va morir amb 87 anys, el 17-3-1990.

⁵ ACVO, fons Molas, orla de 1922, Escola Superior de Bibliotecàries de la Mancomunitat.

⁶ Entrevista a Joan Ventura Maynou, Mollet del Vallès, 15-9-2014

⁷ ACVO, fons Molas, sig. 10.1: correspondència i factures. Inclou els documents del contracte de lloguer de la torre situada a l'Avinguda Monturiol de Sant Fost, 12 i 14 de desembre de 1929.

⁸ ACVO, fons Molas, sig. 9.1, correspondència del 1921-1923; de solter vivia al carrer Bruc, 63, 2n, 1ª.

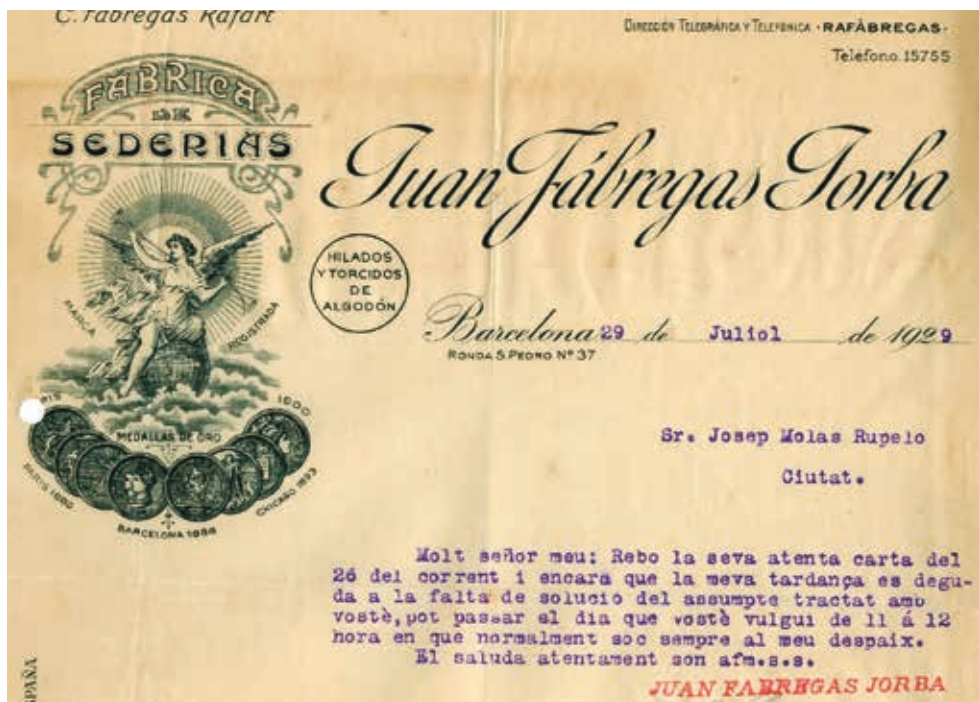

Figura 2. Carta de Juan Fàbregas a Josep Molas, mentre negociaven la seva incorporació a Sederias Fàbregas, juliol de 1929

161

queda despedido el contra maestre que tenía a mis órdenes, hombre leal, trabajador y experto, a quien quisiera colocar en alguna buena casa... ¿Por casualidad falta alguno en la fábrica de la Colonia Rosal?" En aquesta carta i en una altra posterior a un directiu tèxtil de Parets de nom F. Albors, Josep Molas pregunta si poden admetre a alguns dels seus treballadors que acaben de quedar a l'atur. Ja donava mostres del que seria una constant en la seva vida professional: procurar que els obrers de les seves empreses estiguessin el millor possible, i en cas de tancament, intentava recol·locar-los.

El gener de 1929 Molas i els seus

socs dissolien definitivament la *Sociedad Anónima Amigó* i començava a buscar feina. Diversos documents testimonien que el juliol i agost d'aquell any, va tenir diverses entrevistes amb Juan Fàbregas Jorba, propietari de Sederias Fàbregas, empresa amb seu social a Barcelona i fàbrica a Mollet del Vallès. Les converses fructifiquen i el primer d'octubre de 1929 Molas entra a treballar en aquesta empresa molletana i, tal com hem dit abans, passa a viure en una torre de Sant Fost de Campsentelles.

A la indústria de Can Fàbregas, Josep Molas hi treballà quasi 40 anys, quasi sempre com a director¹⁰, i fou un re-

⁹ ACVO, fons Molas, sig. 10.1: carta del 24-8-1926 a Joan Moncau, Colonia Rosal – Berga.

¹⁰ Segons el testimoni d'una dona de l'oficina de Can Fàbregas, recollit per M. Àngels Suàrez, Molas, quan entra a treballar el 1929, no comença com a director de producció; el fan director a la guerra, en marxar el director francès que hi havia abans d'ell. El que podem afirmar amb total seguretat és que segons la documentació consultada, Molas ja actuava el 1931 com un dels màxims directius de la fàbrica i com a tal assistia a reunions a l'Ajuntament de Mollet i amb els sindicats, en representació dels propietaris. Si no era director de producció, potser ocupava algun altre tipus de direcció o gerència.

ferent professional i moral, tant per als treballadors, com per als propietaris, que sentien per ell una gran confiança i estima. Al seu arxiu personal es pot fer un seguiment força exhaustiu de com dirigia l'empresa oficialment anomenada "Juan Fàbregas Jorba e Hijo" i després "Sederías Jorge Fàbregas S.A.", ja que es conserven les notes mecanoscrites o memoràndums que intercanviava tot sovint amb Lluís Prat, l'administrador de l'empresa a Barcelona, amb qui anava comentant tota mena de novetats i incidències sobre el funcionament de la fàbrica de Mollet (producció, nòmines, personal, economat i molts altres temes)¹¹. També hi ha correspondència amb els propietaris Joan i Jordi Fàbregas, així com documents i informes diversos sobre Sederías Fàbregas. Aquesta empresa produïa teixits de seda i raïó, i de la comercialització s'ocupava l'oficina de vendes que l'empresa tenia a Barcelona, a la Ronda de Sant Pere, número 37.

162

Cal dir que el seu tracte amb els treballadors sembla que era franc i directe, i tot i que defensava els interessos dels patrons, tal com era la seva funció de director, procurava actuar de mitjançer entre les parts d'una forma sincera i cordial, intentant sempre arribar al pacte mitjançant el diàleg i la concòrdia. Això s'entreu als informes de les gestions que va fer sobre un conflicte que hi hagué a diverses fàbriques tèxtils de Mollet els anys 1931 i 1932, en el qual intervingué el sindicat El Ràdium. En aquests documents es veu com Josep Molas es reunia tot sovint i sempre que li demanaven amb els obrers i transmetia les seves queixes i preocupacions a l'amo de la fàbrica, Jordi Fàbregas, que sovint era fora en viatges de negocis vinculats a l'empresa¹².

Els anys, però, van anar passant i el

Figura 3. Logotip de la Cambrà de Directors i Majordoms de l'Art Tèxtil, de la qual Molas va ser president molts anys.

nostre biografiat es feia gran. Els avenços tècnics i la mentalitat dels nous temps van fer que els propietaris nomenessin un altre director tècnic i ell va anar-se dedicant a tasques més socials i representatives en nom de Sederías Fàbregas. Es va jubilar oficialment l'agost de 1967, als 70 anys, després de 38 de servei a l'empresa¹³. No obstant això, i almenys fins el 1975, va continuar anant sovint a la fàbrica, ja que es conserven documents que proven que encara feia gestions per a l'empresa malgrat estar teòricament jubilat.

Quan la seva vida laboral va arribar a la seva fi, Josep Molas va rebre importants reconeixements i honors: així, el juliol de 1968 va ser premiat amb la distinció de productor exemplar a nivell de tota Espanya, premi que va recollir a Madrid, al Palau del Pardo, de mans del mateix general Franco. Aquell dia van ser premiats uns altres dotze treballadors i empresaris de di-

¹¹ ACVO, fons Molas, sig. 44-47: memoràndums intercanviats amb Luis Prat Torrent (1946-1968)

¹² ACVO, fons Molas, sig. 43.5: documents sobre afers sindicals de Can Fàbregas (1931-1932)

¹³ ACVO, fons Molas, sig. 3.3: carpeta amb documents de la jubilació i la pensió.

verses províncies espanyoles, entre ells alguns catalans¹⁴. Amb motiu d'aquest premi, el seu company a la Cambra de Directores Tèxtils, Pere Rius Caba, li va enviar una felicitació on li deia: "Ben-volgut amic...productor d'iniciatives, de bons projectes i de millors realitzacions, però també de pau, de concòrdia i d'harmonia. Exemplant en el treball, en la família i en el servei als altres, de manera especial en la nostra cambra. Realment, pocs altres títols podien encaixar-li millor¹⁵."

Els premis no acabaren aquí i el novembre del mateix any va rebre la Medalla d'Or de la Fira Tècnica Nacional de Maquinària Textil, juntament amb altres dues persones i ell va parlar en nom dels homenatjats¹⁶. Finalment, el 1972 li fou concedida, també, la Medalla de Plata al Mèrit en el Treball, atorgada pel Ministeri corresponent. La insígnia li va ser imposada pel director general d'Ordenació del Treball, José Toro Ortí, en el transcurs d'un acte celebrat a Barcelona a la Fira Tècnica de la Maquinària Tèxtil¹⁷. Era un colofó brillant a la seva llarga carrera professional.

Participació en el món patronal i sindical del tèxtil

Molas va donar mostres, de ben jove, del seu activisme en el món patronal i sindical del tèxtil. Només acabar els estudis entrà a formar part d'entitats com la Unió Industrial i el Comité Oficial Algodonero¹⁸. El gener de 1922 ja formava part de la Junta o Consell Directiu de la Cambra de Directors, Majordoms i Contramestres de l'Art Tèxtil (CDMCAT), una organització de tipus

gremial amb seu a Barcelona. En una nova junta formada l'agost de 1923, ocupà el càrrec de bibliotecari, mentre n'era president Joan Amargant¹⁹. En acabar la guerra, el 1939, va ser nomenat president de la mateixa Cambra, tal com consta en el currículum escrit per ell mateix uns anys després. Va exercir-ne la presidència durant més de 25 anys. El 1968 encara n'era el president. En aquesta entitat donava classes els diumenges sobre direcció i funcionament d'indústries tèxtils.

Tenia facilitat per a l'oratória i per escriure, i per això ben aviat li van encarregar impartir conferències i cursos de formació sobre temàtica tèxtil, com la xerrada tècnica que va donar a Manlleu el 31 d'octubre de 1926 sobre "El plegat de la Selfacting"²⁰. Ell també s'encarregava ja en aquella època de coordinar i dirigir la revista *Industria Textil*, tal com consta a diversos documents del 1927 i 1928.

El 1930 va ser vicepresident del I Congrés Tècnic d'Indústries Tèxtils, a més de ser-ne el president de la Comissió Executiva. El 1933 va formar part de la comissió organitzadora del II Congrés celebrat a Sabadell. També el maig de 1936 va participar en el I Congrés Nacional de Prensà Tècnica a Barcelona on va llegir la ponència "La indústria catalana y la premsa tècnica". Aquests fets denoten que era un gran expert en la matèria i que tenia una sòlida formació, per la qual cosa li devien encarregar sovint aquestes conferències i xerrades.

Durant el franquisme va participar activament en diversos organismes

¹⁴ ABC, 19 de juliol de 1968, p. 1. "Franco entregó ayer los títulos a empresas y trabajadores modelo".

¹⁵ ACVO, fons Molas, sig. 28: carta de Pere Rius Caba, 20-7-1968

¹⁶ *La Vanguardia*, 5-11-1968, p. 27.

¹⁷ *La Vanguardia*, 24-8-1972, p. 23 / 17-10-1972, p. 31 i 48.

¹⁸ ACVO, fons Molas, sig. 9.1/1, correspondència de 1916 a 1921.

¹⁹ *La Vanguardia*, 15-8-1923, p. 6.

²⁰ ACVO, fons Molas, sig. 10.1: carta de la Comissió Organitzadora de la secció de Cultura de la CDMCAT, 6-9-1926.

de l'Organització Sindical del règim, també conegut com a Sindicat Vertical, com ara el Consejo Económico Sindical del Vallès Oriental, i formà part de la junta en diverses etapes als anys seixanta i setanta. Els anys cinquanta era el delegat sindical del poble de Sant Fost i com a tal va intervenir en el primer ple de l'esmentat Consejo Económico Sindical, a Granollers el 19 de gener de 1957. Del moment del seu parlament va sortir publicada una fotografia a la premsa comarcal²¹.

Política: la Guerra Civil

Abans de la Guerra Civil Josep Molas no va militar en cap partit polític, tot i que ell mateix declara en un document de la postguerra que era simpatitzant de partits d'ordre. Es refereia segurament a la Lliga, el partit conservador de més força a la Catalunya del primer terç del segle XX. Durant la Guerra es va afiliar al sindicat UGT "por exigencia de las circunstancias²²" i va continuar sent membre de la junta de la Cambra de Directores, Majordoms i Encarregats de l'Art Tèxtil, com a vocal de la Comissió de Cultura.

Persones que el van conèixer afirmen que "El Sr. Molas ideològicament era un home conservador, de dretes i molt religiós, i aleshores ell i molts altres, quan va esclatar la guerra volien la victòria de Franco, la van rebre amb alegria, perquè no estaven d'acord amb el que es va fer a la zona republicana, sobretot amb la persecució i assassinats de capellans, d'industrials i empresaris, de gent d'ordre que es deia²³".

Alguns d'aquests mateixos testimonis afirmen que Molas durant la guerra escoltava d'amagat la ràdio dels nacionals i que comentava les notícies amb

altres persones de Mollet que sabia que pensaven com ell. Tot i que ell no va ser mai detingut ni empresonat pels milicians, segurament perquè tenia molt bona relació amb els obrers i sindicats de la fàbrica de Can Fàbregas, i sempre s'havia mostrat com un director comprensiu i atent amb els treballadors.

Com ja he comentat abans, Josep Molas i la seva esposa durant la Guerra Civil van deixar temporalment la torre Solsona de Sant Fost i van passar a viure a Martorelles. Ignorem la raó d'aquest canvi, però podria ser que consideraven que en aquelles circumstàncies no era recomanable viure en un xalet situat a la mateixa carretera, i a prop dels quatre cantons de Can Calet, per on passaven tot sovint patrulles de milicians, no gaire amics de torres burgeses ni de directius de fàbriques. Una altra anècdota curiosa a comentar és que el 19 d'agost de 1936, Molas, va cedir en dipòsit a l'Escola Pública de Martorelles la seva enciclopèdia Espasa "para que de ella puedan servirse los niños de la escuela" segons document de rebut signat pel mestre Jaume Cluet²⁴.

Un altre fet que cal remarcar és que Molas Rupelo va continuar sent director de Can Fàbregas durant la Guerra Civil, un fet no gaire comú en aquella època. Aquesta empresa, com totes a Catalunya, va ser col·lectivitzada pels treballadors i dirigida pels sindicats. Els testimonis consultats afirmen que "El Sr. Molas va ser també director de can Fàbregas durant la guerra. L'empresa es va col·lectivitzar, però els treballadors el respectaven, l'apreciaven i no el van treure. Devia ser un cas gairebé únic. Potser el gerent oficialment era un altre, però ell va continuar sent el director

²¹ Vallès, 27 de gener de 1957, p. 5

²² ACVO, fons Molas, sig. 12.1: declaración jurada que a efectos de su depuración presenta el afiliado (a FET-JONS) que suscribe, 8 de febrer de 1945.

²³ Entrevista a Joan Ventura, Mollet del Vallès, 15-9-2014

²⁴ ACVO, fons Molas, sig. 11.2 : rebut del 19-8-1936

tècnic. I després de la guerra va seguir.”

Com a anècdota, podem dir que la lleva o quinta de Josep Molas va ser mobilitzada pel govern de la República i havia de presentar-se a les casernes el 30 de gener de 1939, però el 27 de gener Mollet i rodalies ja va passar a ser ocupada per les forces de Franco, amb la qual cosa no es va haver de presentar. Tanmateix, ell manifesta que no tenia intenció d'anar al front i que estava disposat a amagar-se.

Les cartes i escrits personals de Molas reflecteixen la seva alegria per la fi de la guerra i per la victòria del general Franco, atès que considerava que el nou règim portaria l'ordre i la tranquil·litat necessària per al funcionament de la societat tradicional. El 1939 es va escriure sovint amb el doctor Santiago Tiffon, metge molletà que durant la guerra havia marxat a Tolosa (França)²⁵ i a les seves cartes ofereix a vegades informacions i detalls que són molt interessants per a la història local molletana, com ara el relat que fa del bombardeig que va patir Mollet el gener de 1939 i que sembla que va afectar, tot i que molt colateralment, Sederes Fàbregas: “De la fàbrica ya hablaremos cuando nos veamos. Al día siguiente de ser liberados recibí la visita de Don Jorge [Fàbregas], y actualmente está ya en Barcelona Don Juan. La sala de telares está parada por dos motivos: 1º Que dos días antes de entrar las fuerzas del Generalísimo en Mollet en un combate aéreo cayeron varias bombas sobre la población, y la sala de telares sufrió ligeros desperfectos que se están reparando. 2º Que no tenemos materias para empezar a trabajar en serio. Es por

esta razón que de momento, y para dar la sensación de normalidad, se ha establecido el trabajo en Tintes y Aprestos, con lo cual producimos tejidos a punto de venta, a base de los stocks de crudo que hay disponibles, y que son considerables, afortunadamente”²⁶

En una altra carta explica també: “Y las tropas nacionales avanzaban sin cesar, día tras día, en una marcha ininterrumpida y triunfal. Teníamos que resignarnos a pasar la línea de fuego. Y el día 25 de enero un combate aéreo sobre Mollet fue causa de que cayesen sobre la población, desde casa Almeda a la vía MZA unas 15 bombas, que ocasionaron unas pocas víctimas y causaron desperfectos en varios edificios, uno de ellos la fábrica del Sr. Fàbregas. Yo estaba en ella y me llevé un susto regular, pero nadie de la fábrica fue víctima de este percance de la guerra. Por la mañana había estado en Barcelona y se respiraba en el ambiente que los nacionales entrarían allí de un momento a otro. Entraron el jueves, o sea, al día siguiente. En Mollet entraron el viernes sin disparar un solo tiro. Nadie sabía comprenderlo. Parecía imposible salvar tan fácilmente la línea de fuego. Y más imposible parecía hallar en las tropas de ocupación un tan elevado espíritu patriótico, mezclado de un sentimiento de caridad y compasión hacia los que tuvimos que soportar la tiranía roja. Todos los embustes de la prensa a sueldo de Moscou quedaron al descubierto. Ello no fue para mí ninguna novedad, como Vd. puede comprender, pero lo fue para muchos, que pudieron darse cuenta del engaño funesto con que el Gobierno rojo venía sosteniendo la opinión...”²⁷

²⁵ ACVO, fons Molas: carta de J. Molas a S. Tiffon, 10-4-1939: “En cuanto a la alegría por el triunfo rotundo de Franco solo puedo decirle que el grito de Arriba España me sale de lo más profundo de mi corazón”.

²⁶ ACVO, fons Molas, sig. 11.3: carta de J. Molas a Manuel Cluet Vilá, presoner al camp de concentració de Santander, 28-2-1939.

²⁷ ACVO, fons Molas, sig. 11.3: carta de J. Molas a Pepita Bascompte de Tiffon (Toulouse), Mollet, 28 de febrer de 1939.

Figura 4. Nomenament de Josep Molas com a cap de FET y JONS a Mollet del Vallès, setembre de 1940.

166

En el mateix escrit explica que poc abans d'entrar els franquistes a Mollet van robar el cotxe Opel que sembla feien servir els doctors Tiffon i Isern i descriu la fugida a França dels exiliats: "El Opel ha desaparecido. Se lo robaron al Dr. Isern frente al Consultorio la semana anterior a la entrada de los nacionales (...) Ha de saber que para huir se llevaron de Barcelona toda clase de vehículos: camiones, carros, autos, autobuses, los autos de servicio de pompas fúnebres, los autos de recogida de basuras, etc. En fin, se llevaron todo lo que podía servir para llevar carga y andar algo ligero. Las carreteras que conducían a Francia ofrecían un aspecto imponente. Un vehículo tocaba al otro, y era casi imposible transitar. El éxodo era impresionante. La gente

que había de temer la justicia de Franco huía a pie, y llevando la carga en carros de mano, carretones o a cuestras. La cuestión era llegar a Francia. Pobre gente. No creo que allí les haya ido demasiado bien (...). Por aquí se va ya a misa, y se ven muchas boinas rojas de Falange Española Tradicionalista y de las JONS. Se observa en la mayoría de las gentes una satisfacción no fingida. Se come. Y ello es ya motivo para que la satisfacción no pueda disimularse. Pero se observa el renacimiento de un sentido patriótico de la vida..."

Política: cap local de Falange a Mollet i alcalde de Sant Fost

Un cop acabada la Guerra Civil, Josep Molas es va afiliar a Falange i l'abril de 1939 ja va formar part de la primera junta local de Falange (FET y de las JONS) de Sant Fost de Campsenelles, on ocupà el càrrec de secretari local. El 27 de febrer de 1940 va ser nomenat cap local de la mateixa població en haver cessat l'anterior cap, Pablo Baliarda. Aquest càrrec, però, el va ocupar només uns mesos, fins al 28 de setembre de 1940, quan ser nomenat cap de Falange a Mollet del Vallès. Per substituir-lo a Sant Fost van nomenar el Dr. Santiago Tiffon, metge molletà que seria el màxim dirigent de la Falange santostenca fins el 1954²⁸, és a dir, durant 14 anys.

A Mollet, Josep Molas va presidir la Jefatura Local de FET y de las JONS durant vuit anys i mig. Va presentar la renúncia per escrit el desembre de 1948 al·legant motius laborals, tal com deia en la seva carta de dimissió: "Solicité mi relevo del cargo de Jefe Local para mejor atender mis actividades profesionales"²⁹. Havia dema-

²⁸ Xavier Pérez Gómez, "Nota històrica: els jefes locales del Movimiento", Campsenelles, volum 12, Sant Fost, 2009, pp. 140-150.

²⁹ ACVO, fons Molas, sig. 13.3: cartes al Sub-Jefe Provincial de Movimiento (9-12-1948) i al Secretari Local del Movimiento a Mollet (31-12-1948). Sig. 14.1/6: documentació de nomenament i cessament com a cap local de Falange a Mollet del Vallès (1940/1949)

nat en diverses ocasions el seu relleu al front de la direcció del falangisme molletà, però per diversos motius el canvi s'havia anat ajornant. El 8 de febrer de 1949 la Sub-Jefatura Provincial li va concedir el cessament com a cap local del Movimiento a Mollet. Al cap de poc d'acabar el seu mandat, se li va fer un sopar d'homenatge al restaurant La Marinette, el 5 de març de 1949, on van assistir les autoritats municipals i el nou cap falangista a Mollet, Plácido Moreno Mas. Van haver-hi diversos parlaments, entre ells el del mateix homenajat³⁰.

La seva vinculació amb la Falange continuà de fet fins a la fi del franquisme, ja que va ser membre del Consejo Local del Movimiento de Sant Fost fins a finals de 1975, on participà sovint a les reunions d'aquest organisme. També hem de dir que va ser membre del Sometent³¹ de la mateixa població des del 1959 i com a tal tenia permís per posseir armes, que normalment consistia en una pistola i en un mosquetó màuser. Cada any els sometentistes eren convocats a una revista d'armament i a vegades es feien pràctiques de tir. La funció teòrica dels sometents era la d'auxiliar de la Guàrdia Civil en cas de persecució de delinqüents i guerrillers a dins del terme municipal, tot i que a la pràctica quasi mai eren cridats.

Un altre càrrec important que va ocupar fou l'alcaldia de Sant Fost, per a la qual va ser nomenat el 21 de desembre de 1942 pel governador civil Correa Veglison. Va cessar el 17 de juliol de 1952. Durant el seu mandat es van potenciar les escoles nacionals o públiques amb algunes iniciatives com la creació de la biblioteca escolar, una secció esportiva i un vedat avícola. Es

va recuperar i potenciar la festa major i es va iniciar la Festa de l'Arbre. Un fet remarcable és que durant la seva alcaldia, en concret el 1944, es va segregrar el barri de la Llagosta, que fins aleshores havia format part del municipi de Sant Fost.

Posteriorment va ser uns cinc anys responsable de la Delegació Local de Sindicats a la mateixa localitat, tal com consta en la credencial que li va atorgar la Delegación Provincial de Sindicatos, el 12 de gener de 1955³².

Participació en la vida social molletana: Escola de Formació Professional, Casal Cultural i Clínica de Mollet

Josep Molas va ser, al llarg de la seva vida, una persona molt activa i estretament vinculada a la vida social de Mollet. No hi havia iniciativa cultural important de la població en la qual no estigués implicat, ja sigui per voluntat pròpia, ja sigui perquè el cridaven i poques vegades sabia dir que no.

Una de les iniciatives en la qual va participar va ser la creació de la *Escuela de Formación Social y Profesional de Mollet del Vallès*, on ell impartia classes i també conferències. Aquesta institució va ser creada per l'Ajuntament de Mollet l'octubre de 1949 i estava jurídicament sota la tutela del Patronat de Cultura Social³³. El reglament aprovat preveia assignatures com Història del Treball, Reglamentació i legislació del treball, Economia, Previsió i Assegurances Socials, Doctrina Social de l'Església, Geopolítica, Història dels moviments socials, Història d'Espanya i coneixements d'Indústria tèxtil, adoberia de pell i construcció.

La junta del Patronat va designar Josep Molas Rupelo com el primer di-

³⁰ Vallès, 425, 13-3-1949. p. 4: Homenaje al Jefe Local saliente.

³¹ ACVO, fons Molas, sig. 1.2, documentació del Sometén Armado: fou nomenat el 1-7-1959; el 1978 va lliurar les armes (una pistola Astra i un mosquetó) a la Guàrdia Civil de Mollet del Vallès.

³² ACVO, fons Molas, sig. 1.2, credencial de Delegat Sindical Local de Sant Fost, 1955.

³³ Vallès, 30-10-1949, p. 6: La Escuela de Capacitación Social

168

Figura 5. Octaveta publicitària de l'Escola de Formació Professional de Mollet, 1964

rector³⁴, que a més fou professor en la seva especialitat d'indústria tèxtil i direcció d'empreses. També donava algunes xerrades de tipus cultural, com la del 6 de febrer de 1952 amb la conferència titulada "El libro, su búsqueda, catalogación y almacenamiento". Molas va ser director del centre durant diversos anys. Aquesta escola va començar a funcionar el 9 de gener de 1950, que és quan realment van iniciar-se les classes o curs escolar. Es podien inscriure els majors de 14 anys, i es pagava una matrícula de quinze pessetes i una quota mensual de cinc. Les especialitats que es podien estudiar eren tres: adobs de pells, tèxtil i oficis diversos³⁵. Les classes s'impartien a les tardes, als Col·legis Nous. Segons les cròniques els màxims impulsors i ins-

piradors d'aquest centre d'ensenyament foren Plàcido Moreno, cap local del Movimiento, i el mateix Josep Molas.

Aquesta Escola de Formació Professional va passar després a funcionar als locals del Casal Cultural un cop aquest es va inaugurar. En aquesta faceta pedagògica, Molas és força recordat pels obrers i tècnics que van assistir a alguna de les seves classes. La bona formació i el reciclatge professional dels treballadors industrials va ser sempre una de les seves obsessions.

Respecte al Casal Cultural, cal dir que Josep Molas va formar part de la comissió gestora que el va posar en marxa i que tingué en el Sr. Simeó Rabasa, l'amo de Derbi, el seu principal impulsor i benefactor. Aquest centre es va inaugurar el juny de 1964 i el Sr. Molas en va ser president durant un mandat de quatre anys a principis dels setenta (el juliol de 1972 n'era president de la Junta). El Casal Cultural tenia en aquells moments tres activitats principals: el Casal d'avis, la Biblioteca Popular i l'Escola de Formació Professional. A banda d'això també s'organitzaven conferències de temes diversos, actuacions musicals, certàmens poètics i cine-fòrums amb el Cine-Club "La Finestra". En aquella època, doncs, el Casal va suposar una gran millora per a Mollet.

També cal dir que quan hi havia alguna visita il·lustre a la ciutat, l'Ajuntament de Mollet no dubtava en convidar el Sr. Molas, atès la seva fama de persona culta i la seva personalitat, tan reconeguda. Així va passar el novembre de 1964, quan els prínceps Carlos Hugo de Borbón-Parma i la seva dona, Irene d'Holanda, van visitar la fàbrica d'ITISA i el mateix Casal, el Sr. Molas va ser un dels convidats per formar part de la comitiva de recepció i acompanyament.

Una altra activitat en la qual va par-

³⁴ Vallès, 6-11-1949, p. 6. Ídem: nombramiento de director

³⁵ Vallès, 1-1-1950, p. 6. La Escuela de Formación Social y Profesional.

tipicar molt a fons va ser a la Societat de Socors Mutus de Mollet, que depenia la Clínica, després Hospital, situada al c/Sant Llorenç. Molas va formar part de la junta del Patronat durant força temps (1964, 1970...) i va arribar a ser el vicepresident alguns anys, com ara el 1983. El nostre biografiat va esmerçar moltes hores en la millora de la gestió i funcionament de la Clínica. També va ser membre de la junta de l'Economat Laboral de Mollet, i va col·laborar amb l'Assemblea Local de la Creu Roja Espanyola, de la qual n'era soci protector³⁶. A més, era soci del Club de Futbol Mollet, del Club de Bàsquet Mollet, del Centre Parroquial i del Club Recreatiu de Mollet, fundat aquest vers el 1950.

En definitiva, el Sr. Molas era al Mollet d'aquella època una persona molt famosa, coneguda i diríem que en general apreciada. Només cal llegir la crònica que al setmanari *Vallès* va escriure el 1972 Joan Rocabayera, que entre altres coses deia:

"Sabemos lo que hace y ha hecho el Sr. Molas alrededor nuestro, sabemos su entrega en todas sus actividades particularmente en lo que se refiere a Mollet; lo que no sabíamos en concreto es que fuera de Mollet el nombre del Sr. Molas fuese tan admirado, tan querido, tan ponderado que sólo al ver la Sala de Actos del Palacio del Cincuentenario de la Feria Textil en Barcelona, pudimos comprender que en Manresa, Sabadell, Tarrasa, Vich, Gerona, Anglès y muchas otras ciudades y pueblos de nuestra Cataluña conocen al Sr. Molas, se le quiere y se le admira como lo que es: un hombre de gran personalidad, con un humanismo fuera de serie, un consejero sabio y recto, un hombre que del trabajo ha hecho un "hobby" entregado en cuerpo y alma a todas las tareas que se le han

encomendado y si se me permite, y con perdón del Sr. Molas, un padre.

Amigos, los que tenemos la dicha de convivir con el Sr. Molas, los que lo tratamos diariamente, ya sea en el trabajo, ya sea en otras actividades (Clínica, Casal, etc, etc) sabemos por descontado que el vigor, la entrega total, su manejo sabio y discreto de la mano derecha e izquierda, es cosa que en nuestros días queda como un espejo, porque en estos tiempos hombres de temple y corazón abierto hay muy pocos (...)

Una vez finalizado el acto de imposición, estaba organizado un almuerzo de compañerismo en el restaurante La Pérgola al que asistieron unos centenares de comensales, amigos todos del Sr. Molas, que de esta forma quisieron testimoniarle su total adhesión... Mollet no podía en modo alguno estar ausente en este homenaje tributado a un hombre que diariamente se entrega con fuerza juvenil y con dinamismo inusitado a tareas que en definitiva son para bien y desarrollo de la Villa y consecuencia de ello nuestro Sr. Alcalde D. Fermín Jaurrieta acompañado de su esposa y otros miembros de la Corporación se desplazaron al emotivo acto dando el Sr. Alcalde en el momento de los parlamentos público testimonio del aprecio y admiración que Mollet siente por este infatigable, entregado y queridísimo amigo que es D. José Molas Rupelo, al que desde estas mal hilvanadas líneas, felicito en nombre de todo Mollet que siente y vibra cuando uno de sus colaboradores es homenajeado y distinguido. Felicidades Sr. Molas."³⁷

Periodista i escriptor

Josep Molas va sentir ja de ben jove l'afició per les lletres, tal com demostren els poemes de caire familiar que redactava dedicat a pares, germans,

³⁶ ACVO, fons Molas, sig. 27. 1, correspondència 1966

³⁷ *Vallès*, 21-10-1972, p. 50

Figura 6. Capçalera de la crònica setmanal que publicava al setmanari Vallès, 1976

cosins i que llegia amb motiu d'aniversaris, onomàstiques i altres festes i celebracions. Els escrivia i els recitava als àpats amb familiars i amics, tal com es pot veure a la seva documentació personal. Ja hem comentat abans que als anys vint i trenta participava activament en la redacció i confecció de diverses publicacions de l'àmbit industrial tèxtil. El 1914 va començar a escriure i publicar a les revistes *Juventut Tèxtil*, que el 1917 es va transformar en *Industria Textil*, de la qual era el coordinador. El 1928 va iniciar la seva col·laboració periodística amb *El Dia de Terrassa*. I a partir del 1931 amb la revista *Pàtria de Manresa*³⁸, a més d'altres publicacions de Sabadell, Mataró i Reus. En aquella època les seves cròniques giraven sempre al voltant del món del treball i les indústries tèxtils, tan importants en l'economia catalana. A la postguerra va participar activament també en la revista "T" que tractava, és clar, temes del tèxtil.

Però fou el periodisme local una de les seves aficions principals, a banda de la feina i de la seva dedicació a la po-

lítica. Va ser si fa no fa 32 anys corresponsal a Mollet del setmanari Vallès, que es publicava a Granollers i que pertanyia a la *Prensa del Movimiento*. Molas Rupe-lo va ser, doncs, durant tres dècades el cronista de Mollet. Cada setmana escrivia sobre els principals fets ocorreguts a la capital del Baix Vallès. La seva col·laboració en aquesta revista va començar el 6 d'agost de 1944 i va finalitzar, per voluntat pròpia, el 31 de desembre de 1976.

En aquestes cròniques setmanals Molas escrivia de tot una mica: sobre festes locals, activitats socials i culturals, competicions esportives, notícies parroquials, inauguracions d'equipaments, accidents, farmàcies de torn i un llarg etcètera. No és possible escriure sobre el Mollet del franquisme sense fer un repàs a les cròniques publicades per ell des del 1944 al 1976.

En la seva crònica de comiat dels seus lectors a Vallès va escriure: "ÉS L'HORA DELS ADÉUS. Momento doloroso para este cronista, que por razones muy personales ha decidido abandonar sus actividades de cronista de Mollet, que inició el 6 de agosto de 1944. Más de treinta años de continuado contacto con mis lectores crean, indiscutiblemente, entrañables lazos de amistad; crean un hábito que hay que romper; crean unas relaciones con otros colaboradores del Semanario que quedarán reducidas al ámbito puramente personal; crean unas relaciones, también, con las autoridades de la comarca, a las que debo agradecer sus atenciones. Y

³⁸ Revista del Vallès, 15-7-1983, p. 17.

crean una manera de ser y de vivir, que habrá que modificar para adaptarse a las exigencias de “mi” momento en la vida. A todos mis amigos y colaboradores en esta tarea que con muy buena voluntad y con no tanto acierto he llevado a cabo a lo largo de estos 32 años de actividades de periodista aficionado, muchas gracias a mis compañeros de redacción y especialmente a mi buen amigo Mora que tanta confianza depositó en mí. ¡Hasta siempre!”³⁹

La seva tasca com a cronista a Mollet li fou reconeguda en dues ocasions per l’Ajuntament presidit per Fermín Jaurrieta: la primera l’agost de 1969, quan en el transcurs dels actes de la Festa Major se li va lliurar a la sala de plens una placa commemorativa pels seus 25 anys com a corresponsal del periòdic *Vallès*⁴⁰. La següent fou el juliol de 1976, quan també se li va donar una altra placa de reconeixement.

El 1983 *Revista del Vallès* va decidir fer-li un homenatge. Un editorial del setmanari explica: “José Molas Rupelo será el próximo viernes día 15, homenajeado en Mollet del Vallès. Han sido 32 los años que semana a semana José Molas ha remitido a *Vallès* sus noticias e informaciones sobre la población molletense (...) Estamos recibiendo múltiples adhesiones, y es que quien le conoce, de inmediato se pone a su lado, porque pertenece a una casta de personas que hoy no abunda. Es de los que jamás se sienten importunados, de los que son capaces de aportar ilusión y trabajo sin pedir nada a cambio, es más, sin querer nada a cambio... José Molas representa a una generación desinteresada, luchadora, sacrificada. Su constancia, es también un importante signo de vitalidad. José Molas ha estado 32 años escri-

biendo en *Vallès*, pero desde 1914 que su actividad periodística ha sido continuada. No ha sido un profesional del periodismo, sino un gran aficionado. Su labor profesional, en el ramo textil, y sus tareas humanas y sociales han sido siempre conciliadoras y apreciadas por quienes las conocen...”⁴¹

Al número següent de *Revista del Vallès* es va publicar un dossier sobre Josep Molas, amb una breu biografia i escrits d’homenatge de diversos companys periodistes. Els textos lloaven la seva tasca en dues vessants: la laboral i la periodística⁴².

Cultura

Josep Molas era una persona de gran cultura, i la seva dona també. Tots dos tenien estudis superiors i provenien de famílies cultes, amb la qual cosa havien tingut una formació humanística molt sòlida. A casa seva va acumular una important biblioteca, perquè era un gran

Figura 7. Josep Molas Rupelo, vers 1970

³⁹ *Vallès*, 31-12-1976, p. 26

⁴⁰ *La Vanguardia*, 17 d’agost de 1969, p. 29.

⁴¹ *Revista del Vallès*, 9 de juliol de 1983, p. 3

⁴² *Revista del Vallès*, 15 de juliol de 1983, p. 17-20

lector, tant de llibres, com de diaris i revistes. Al llarg de la seva vida va estar subscript a nombroses publicacions com el diari *Solidaridad Nacional*, la revista *El Cervo*, a més de llegir altres diaris i revistes com *Destino*, *El Correo Catalán* o *La Vanguardia*. També estava subscript a la Fundació Bernat Metge, que editava una prestigiosa col·lecció de clàssics traduïts al català (any 1951). Cal dir que la seva biblioteca tenia un important fons d'obres de temàtica tèxtil, la major part de les quals es troben dipositades avui al Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa i algunes també a l'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental.

Josep Molas va estar igualment associat a diverses entitats culturals com l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus, del qual ja era soci el 1960 i consta que el gener de 1970 formava part de la junta directiva, que feia les reunions a Barcelona i Tarragona. Aquesta entitat fundada el 1947 tenia i té com a objectius el foment de l'estudi del monestir de Santes Creus i la creació i manteniment d'un arxiu i biblioteca propis.

Era també un amant de la cultura catalana, com ho demostra que va donar el seu suport i ajut, fins i tot monetari, a l'Agrupació Folklòrica Molletense que el 1948 va organitzar el I Gran Concurs Regional de sardanes, i formà també part del Jurat d'Honor⁴³. Aquell mateix any també tingué contactes per carta amb la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat, secretariat Abat Oliva, que organitzà un gran acte marià al monestir benedictí. Igualment, va ser soci d'Òmnium Cultural com a mínim de 1972 a 1980, segons consta en el seu arxiu personal⁴⁴. Aquesta entitat, en els seus inicis, tenia com a objectius principals la protecció i promoció de la llengua i cultures catalanes.

Podem dir, així mateix, que era un gran aficionat al teatre, tal com demostren els nombrosos programes de mà que conservava en el seu arxiu personal i dels quals es dedueix que de tant en tant anava a Barcelona amb la seva dona a veure obres de teatre de diverses companyies, com la de l'actriu Irene Gutiérrez Caba. Fins i tot, si per qüestions laborals havia d'anar a Madrid, quasi sempre aprofitava per veure alguna obra a la capital espanyola. Una altra de les seves aficions era la filatèlia, ja que rebia informació i a vegades comprava segells.

El seu arxiu personal es conserva, quasi sencer, a l'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental, a Granollers, ja que va ser donat per un familiar seu. És un fons documental molt ben classificat, amb la correspondència i les factures ordenades per anys, i classificades de forma sistemàtica en carpetes⁴⁵.

172

Figura 8. Ex-libris de Josep Molas, 1914

⁴³ ACVO, fons Molas, sig. 64, circulars i butlletins d'Òmnium Cultural, 1972-1980

⁴⁴ ACVO, fons Molas, sig. 13.3 Cartes de l'AF Molletense, 9 de setembre i 10 d'octubre de 1948

⁴⁵ Xavier Pérez, "El fons documental Josep Molas", Notes, vol. 27, Mollet, 2012, p. 43-48

Josep Molas era molt metòdic i fins i tot anava anotant a mà o a màquina si havia respost o no a les cartes que rebia o si assistia a les reunions i actes als quals era convidat. Creiem que la seva dona, la Sra. Maria, podria haver estat l'encarregada d'anar ordenant el seu arxiu personal, ja que com hem dit al principi, era diplomada en Biblioteconomia i per tant, tenia coneixements d'arxivística.

Vida espiritual i religiosa

Com ja hem dit al començament, Josep Molas va ser una persona profundament religiosa. Suposem que això li venia de família, tot i que no coneixem els detalls per poder-ho afirmar amb total seguretat. El que sí que està clar és que ell s'autodefinia com a cristià i catòlic, i així ho va publicar diverses vegades, com el 1976 quan escrigué: "hay algo que inquieta mi pensamiento de hombre cristiano y católico...⁴⁶".

Al seu domicili arribaven diverses publicacions catòliques, a les quals estava subscript, com la revista franciscana *Mensajero de San Antonio* (1963) o l'*Anuario Católico Español* (1968) que s'editava en volums. També llegia altres revistes religioses com *Perseverancia* (1970), *Familia Cristiana* (1972), *Mundo Cristiano* (1977) o *Catalunya Cristiana* (1983). I la seva biblioteca tenia molts llibres de caire religiós. Participava i ajudava a diverses activitats cristianes i missionals, com el projecte *Misión y desarrollo, un servicio cristiano a los pueblos jóvenes*. Boli-

via y Tchad, a qui entre 1969 i 1972 va fer diversos donatius i posteriorment també a *Intermón*. Igualment consta que feia donatius directes als franciscans que custodien la basílica de Sant Antoni, a Pàdua (Itàlia).

A les parròquies de Sant Fost i Mollet era fàcil veure'l assistir a missa acompanyat de la seva senyora i la seva assistenta. El rector de Sant Fost, Mn. Daniel Monserdà, li tenia una gran confiança i moltes vegades demanava el seu consell i opinió. Així, el 1968 el va convidar a participar a les reunions preparatòries per crear un Consell Parroquial, del qual formà part en diverses etapes⁴⁷. Mn. Daniel ens explica: "El Sr. Molas era una bellíssima persona. Era molt comprensiu, no s'enfadava mai. Era molt religiós, molt creient i sempre va estar al costat de l'Església i del rector, ajudant en el que fes falta a la parròquia. Va formar part del Consell Pastoral de Sant Fost i venia a totes les reunions, no fallava mai. Estava informat de tot, sabia molt, perquè llegia molt. Els treballadors de Can Fàbregas el respectaven molt. Era veí del Dr. Tif-

173

Figura 9. Josep Molas i Maria Rexach en una boda, vers 1970. (Totes aquestes imatges procedeixen del fons documental conservat a l'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental).

⁴⁶ Vallés, 24-12-1976, p. 121

⁴⁷ ACVO, fons Molas, sig. 28.3, carta de Mn. Daniel Monserdà, juliol de 1968

fon, ja que vivien en dues torres, l'una al costat de l'altre, a l'avinguda Monturiol, a Sant Fost⁴⁸".

El seu catolicisme era ortodox, més aviat conservador, i certs canvis no li acabaven d'agradar. Així, el 1976 es va molestar amb els responsables de la parròquia de Mollet per diverses raons i ho va publicar al setmanari *Vallès*. La primera és que la parròquia va inmiscuir-se, segons el seu criteri, en temes polítics i sindicals: "En nuestra villa se han dado casos que nos llevan por estos caminos de meditación no muy optimista. La Parroquia ha montado unos servicios de asesoramiento social que, mientras no pasaran de ahí, no podrían censurarse. La Parroquia organiza conferencias sobre "política" (...) Porque es sabido que antes del "día de lucha" fueron citados a las dependencias sociales de la Parroquia determinados comerciantes para presionarles a que cerraran sus establecimientos. ¿Dónde está la libertad que decimos que queremos?. Porque es sabido que los Jurados de Empresa no van ya al Sindicato para que les planteen sus reclamaciones en Magistratura, sino que cuidan de ellos los servicios sociales de la Parroquia. Entre tanto, en la Parroquia no se reza el Santo Rosario. ¿Es que tal vez se han trocado los papeles y esta práctica religiosa se sigue y cultiva en el Sindicato?. Meditemos. Meditemos todos y no juguemos con las cosas de Dios⁴⁹".

L'altre raó de queixa de Molas contra la Parròquia de Mollet van ser algunes noves pràctiques litúrgiques que ell considerava excessives i equivocades, com ara la celebració de la Penitència comunitària: "Con motivo de la pasada

Navidad, en la noche del día 23 hubo en nuestro Templo Parroquial penitencia comunitaria. Con el Templo lleno a rebotar tuvimos un acto litúrgico mitad mítin, mitad ortodoxo. Algunos –los más valientes– abandonaron el Templo sin esperar a la absolución. Nosotros decimos NO a esta forma de entender estas celebraciones. Además, debe instruirse a los que allí acuden que la absolución colectiva obliga luego, particularmente, a la confesión individual"⁵⁰.

És evident que els canvis que s'estaven produint a la societat i a l'Església no li feien el pes i tal vegada començava a sentir-se desplaçat i incòmode, sensació que es devia accentuar si tenim en compte que, a més, tenia ja aleshores 79 anys. Aquesta crítica frontal potser es va atrevir a fer-la perquè aquella era l'última crònica que publicava al setmanari granollerí. Els temps estaven canviant i Molas s'apartava voluntàriament de l'activitat social. La seva vida pública arribava a la fi, tot i que encara li quedaven quinze anys de vida.

Defunció

El Sr. Molas i la seva dona, Maria Rexach, van viure a la torre de Sant Fost fins el 1988 aproximadament. Després es van traslladar a una residència geriàtrica de Barcelona, Palacete de Dalt⁵¹ on van passar els últims anys de les seves vides. Segons diversos testimonis, era una residència de tipus mitjà, una mica massificada. Primer va morir ella, el 17 de març de 1990 i deu mesos després va morir ell, el 18 de gener de 1991. Tenia 93 anys. La defunció es va produir a l'Hospital de Mollet, on havia estat traslladat des de Barcelona i les exèquies van tenir lloc a Sant Fost de Campsentelles⁵².

⁴⁸ Entrevista a Mn. Daniel Monserdà Tintó, 7-10-2014; rector de Sant Fost de 1960 a 2010

⁴⁹ *Vallès*, 24 de desembre de 1976, p. 121

⁵⁰ *Vallès*, 31 de desembre de 1976, p. 26.

⁵¹ *Revista del Vallès*, 26-1-1991, p. 73. "Se nos ha muerto José Molas Rupelo". Aquesta residència es trobava al c/Alegre de Dalt, 72 de Barcelona.

⁵² *La Vanguardia*, 19-1-1991, p. 32. Esquela de Josep Molas Rupelo.

Josep Molas Rupelo va ser, en definitiva, una figura capdal en el món del tèxtil molletà durant 40 anys, i també un personatge destacat de la vida social i política de Mollet i Sant Fost durant el franquisme.

Documentació

Arxiu Comarcal del Vallès Oriental (ACVO), fons documental Josep Molas

Bibliografia

“José Molas: 32 años de prensa en Vallés”, *Revista del Vallés*, 378, 15-7-1983, p. 17-20.
 “Se nos ha muerto José Molas Rupelo”, *Revista del Vallés*, 740, 26-1-1991, p. 73
 M. Àngel Suárez González, “De Can Fàbregas

a Sedunió”, *Notes*, 19, 2004, p. 213-230
 Jordi Planas (dir), *Alcaldes i alcaldesses del Vallès Oriental (segle XX)*, Granollers: Museu de Granollers, 2006, p. 157.
 Xavier Pérez Gómez, “Nota històrica: els jefes locales del Movimiento”, *Campsentelles*, 12, 2009, p. 149-150.
 Xavier Pérez Gómez, “El fons documental Josep Molas”, *Notes*, 27, 2012, p. 43-48
Revista del Vallès (ACVO / Hemeroteca Municipal Josep Móra) (1944-1983)
La Vanguardia, hemeroteca digital (1940-1991)

Entrevistes

Joan Ventura Maynou, 15 de setembre de 2014
 Daniel Monserdà Tintó, 7 d'octubre de 2014

Annex

Document 1. *Datos de José Molas Rupelo*

(enviats a petició del Sindicato Provincial Textil de Barcelona, 1964)

DATOS GENERALES

Cargo: Presidente Cámara de Directores, Mayordomos y Encargados del Arte Textil

Fecha nombramiento: año 1939

Fecha de nacimiento: 24 mayo 1897. Natural de Barcelona; Provincia de Barcelona

Estado: casado

Profesión: Director de Industrias Textiles

Nº Carnet de Identidad: 36.678.243

Carnet conducir nº: 14.594

Estudios y títulos: Cultura general

Título: Director de Industrias Textiles (Escuela Industrial de Barcelona)

Residencia: San Fausto de Campcentellas

Domicilio: Avenida Monturiol, 13

Nombre y apellidos de la esposa: María Rexach Vallés

HISTORIAL POLÍTICO

Apolítico hasta 1936. Durante la Cruzada residencia en Martorelles (Barcelona).

Ingresado en FET y de las JONS en 1939, después de la Liberación.

CARGOS POLÍTICOS

Secretario de Falange en San Fausto, en 1939. Luego Jefe Local en la misma población, causando baja para ocupar la Jefatura de Falange de Mollet del Vallés (Barcelona), por espacio de unos 8 años, causando baja a petición propia. Conjuntamente con la Jefatura de Mollet ocupó la Alcaldía de San Fausto de Campcentellas por mandato de Correa Veglison. Esta duplicidad duró unos 6 años. El mandato como Alcalde de San Fausto duró unos 8 años⁵³. Posteriormente ha regido la Delegación Local de Sindicatos por espacio de 5 o 6 años.

Desde 1954 (?), fecha en que se integró en el Sindicato Provincial Textil [de] la Cámara de Directores, Mayordomos y Encargados del AT, ha venido presidiendo su Grupo Profesional.

⁵³ De fet va ser alcalde 9 anys i set mesos, del 21-12-1942 al 17-7-1952

LIBROS Y TRABAJOS LITERARIOS PUBLICADOS

Ninguno. Trabajos técnicos en revistas profesionales del ramo textil y otros de carácter social. Actualmente colabora en el Semanario “Vallés” como cronista de Mollet y en la Revista de la Industria Textil “T”, que se edita en Barcelona.

IDIOMAS QUE HABLA

Castellano, catalán y francés, sin dificultad. Nociones de inglés y alemán.

FICHA PROFESIONAL

Cargo que ejerce en su profesión: Director técnico textil, en Mollet (Barcelona).

Domicilio de la empresa: Diputación, 280. Barcelona.

Méritos personales: estar a punto de lograr 35 años de antigüedad en la empresa donde presta actualmente sus servicios: “SEDERÍAS JORGE FABREGAS, SA”. Haber fomentado en la Cámara de Directores, Mayordomos y Contramaestres del Arte Textil el mantenimiento de cursos formativos dominicales, actuando como profesor.

PERSONAS IMPORTANTES QUE CONOCE Y TIENE AMISTAD

No dando excesiva importancia a la eventual relación con personas de relieve, no se ha creado amistades, pero es persona conocida en los medios sindicales de Mollet, de la comarca de Granollers, y en los del Sindicato Textil provincial de Barcelona. También

lo es en los medios falangistas de la comarca de Granollers.

ORGANISMOS NACIONALES Y ASOCIACIONES INTERNACIONALES A LAS QUE PERTENECE, ESTEN VINCULADOS O MANTIENE RELACION

Sindicato Nacional Textil, a través del Sindicato Provincial de Barcelona.

Cámara de Directores, Mayordomos y Encargados del Arte Textil, integrado en el Sindicato Provincial Textil.

Asociación Nacional de Ingenieros de Industrias Textiles, de la que es socio protector.

OTROS CARGOS DE TIPO SINDICAL, ECONOMICO, COOPERATIVO, DEPORTIVO, CULTURAL, ETC.

Vocal Nacional del Sindicato Textil.

Presidente del Grupo Profesional “Cámara de Directores, Mayordomos y Encargados del Arte Textil”, integrado en el Sindicato Provincial Textil de Barcelona.

Había sido director fundador de una Escuela de Formación Profesional de Mollet del Vallès (Barcelona).

Había sido Delegado Sindical local de San Fausto de Campcentellas (Barcelona).

Nota: algunos de estos datos serán utilizados para destacar públicamente la personalidad del interesado.

Barcelona, 22 de abril de 1964

(ACVO, fons documental Josep Molas, sig. 25.2)